

Umělci na ZČU

Mikoláš Axmann

Profesor Mikoláš Axmann vystudoval na AVU v Praze obor Grafika. Od roku 2004 vede na FDULS ateliér grafických technik. Je tvůrcem několika autorských knih, dokumentárního filmu, vystavoval na mnoha samostatných i skupinových výstavách například v Bruselu, Mexiku, Maďarsku, Praze, atd. Je laureátem ceny Vladimíra Boudníka a jeho dílo je zastoupeno v řadě institucí: National Gallery Washington, TGP Mexico, Arcibiskupství Krakov, NG v Praze. Jméno M. Axmanna je u nás spjato s renesancí a propagací kamenotisku. Při bravurně zvládnutých klasických postupech ohledává prostřednictvím experimentů hranice technických možností tisku. Vrstevnice výpovědí nabízí divákovi bohatost syrového světa a jeho mýtické podstaty, která vyvěrá z prastarých příběhů. Nedává se ale snadno, je třeba vysvléci se před ní z krunýře konvencí. Gymnós, nahý, znamenalo v Řecku předpoklad pro dosažení mimořádného výkonu, v němž se tělo a akce spojili za účelem dosažení summum bonum. Gymnastika s kamenem je v tomto smyslu způsob nazírání a vyjadřování sebe a světa, který Mikoláš Axmann praktikuje a který s laskavě moudrým humorem předává také svým studentům.

Mikoláš Axmann, kamenotisk Vinice, 2000.

Jiří Barta

Profesor Jiří Barta je absolventem VŠUP v Praze, oboru Filmová a televizní grafika. Na FDULS vede ateliér Animované a interaktivní tvorby. J. Barta je držitelem řady světových ocenění v oblasti animovaného filmu za snímky: Diskjockey, Projekt, Zaniklý svět rukavic, Krysař, Poslední lup, Klub odložených, The Tyrant and the Child, Domečku, vař! nebo Na půdě aneb Kdo má dneska narozeniny?. V zásadě s každým novým snímkem a změnou tématu mění především výtvarné zpracování. Tím, co zůstává stabilním ve všech jeho filmech, je autorská osobitost projektů. J. Barta zvládá mistrovsky využívat „rodinné“ prostředí výroby českých animovaných filmů vznikajících „na koleně“ mezilidské spolupráce. Jeho filmy tím získávají atmosféru tolik odlišnou od fabrikálního přístupu zahraničních velkostudií. Zatím posledním počinem J. Barty je ztvárnění japonské legendy Yuki Onna pomocí voskové animace. Soudě dle úspěchů jeho studentů na mezinárodních festivalech, je J. Barta také vynikajícím pedagogem.

Jiří Barta, loutkový film Na půdě aneb Kdo má dneska narozeniny?, 2009.

Jiří Beránek

Profesor Jiří Beránek vystudoval AVU v ateliérech V. Makovského a K. Lidického. Od roku 2008 vede na FDULS specializaci Socha a prostor. Jiří Beránek vystavoval na bezpočtu samostatných i skupinových akcí. Je členem skupiny 12/15. Jeho díla jsou zastoupena například v Národní galerii, Státní galerii Litoměřice a dalších, nebo ve stálé expozici na zámku v Jindřichově Hradci. Značná část jeho prací ovšem vzniká přímo jako součást krajiny nebo určitého místa a má charakter site specific či land-artových instalací. Zdánlivě sporá neotesanost a primitivní jednoduchost materiálů a forem citlivě reflektuje genia loci, nebo mystérium pradávných příběhů. Razance gesta odhaluje archetypální podstatu věcí a krajiny spjatých s lidmi. Jestliže Nietzsche požadoval: „filosofovat kladivem“, mohli bychom na erbu Jiřího Beránka číst: „Rubat sekerou!“

Jiří Beránek,
stůl v pracovně děkana FDULS.

Kristýna Fišerová

Docentka Kristýna Fišerová vystudovala VŠUP v Praze a později na škole působila několik let jako asistentka ateliéru Grafický design a vizuální komunikace. Na FDULS přišla v roce 2014 na pozici vedoucí ateliéru Grafický design. V minulosti spolupracovala s vydavatelstvími Vyšehrad, Paseka, Oftis, nebo Daranus, v roce 2000 získala ocenění Nejkrásnější kniha roku. Vedle typografie se její tvorba profiluje v oblasti vizuálních stylů. Obdržela cenu Dobrý design za vizuální styl pro Národní technické muzeum v Praze, dále zpracovala vizuální styl města Dobruška, Univerzity Pardubice a nejčerstvěji ČVUT patřící k největším a nejstarším technickým vysokým školám v Evropě. Svoji konfesi uvádí lehce sardonicky: „Hledání smyslu grafického designu je soukromým problémem grafika, který zoufale potřebuje mít pocit, že v jeho práci o něco jde. Zbytek společnosti má zcela jistě úplně jiné starosti.“

Kristýna Fišerová, jednotný vizuální styl Univerzity Pardubice, 2004.

Štěpán Grygar, bez názvu, barevná fotografie, 2014.

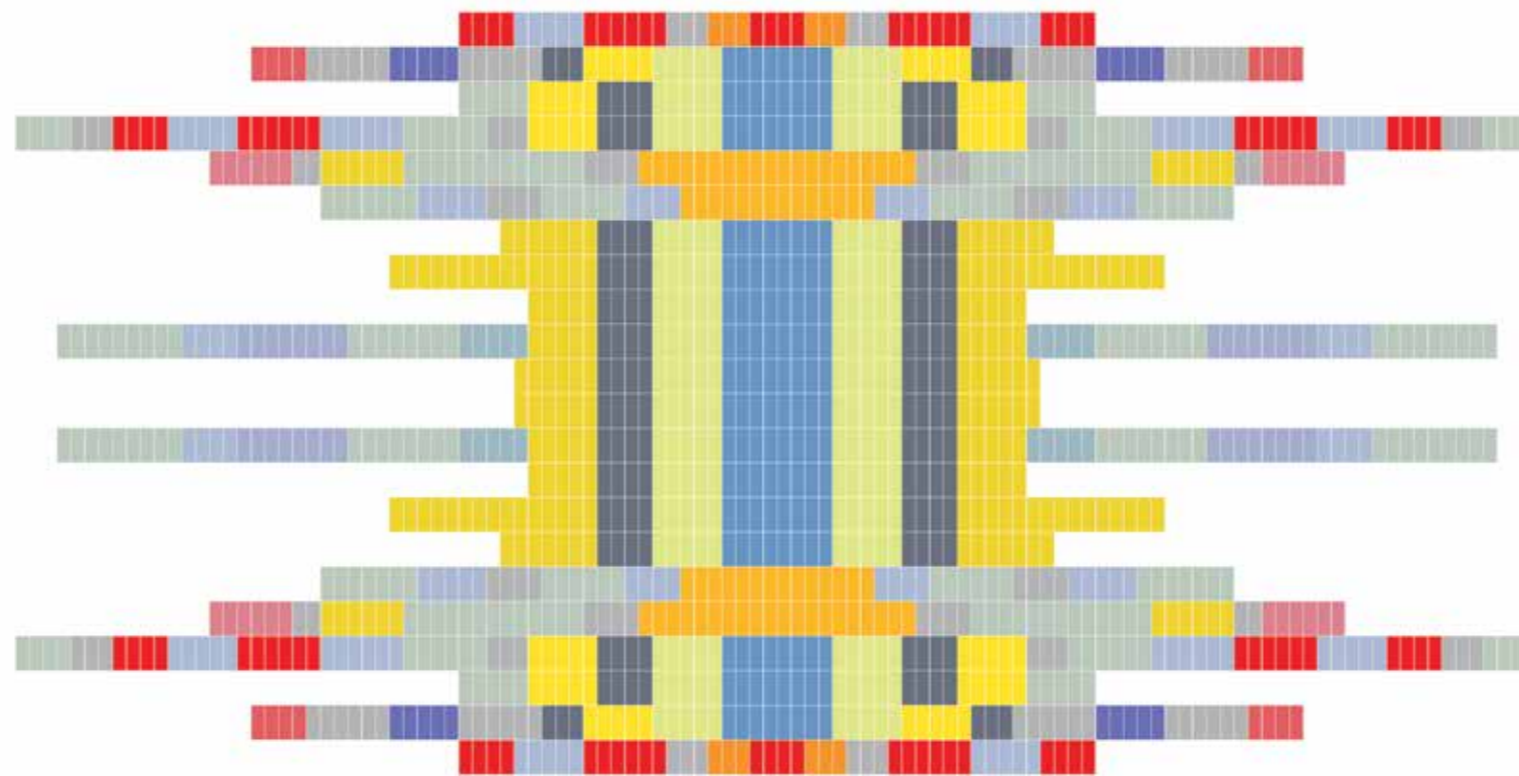

Boris Jirků, ilustrace knihy G. G. Márqueze Podzim patriarchy, Diktátorovo pozdní odpoledne, 1988.

Štěpán Grygar

Profesor Štěpán Grygar vystudoval na katedře fotografie FAMU. Na FDULS působí od roku 2014. Dosud uspořádal více než 40 samostatných výstav, například v Praze, Bratislavě, Budapešti, Mnichově, Londýně nebo Houstonu. Je zastoupen v řadě významných sbírek například v Uměleckoprůmyslovém muzeu v Praze, Bibliothèque Nationale a Centre G. Pompidou v Paříži ve Francii a v řadě institucí v USA. Grygarova tvorba navazuje v oblasti formy na druhou vlnu modernismu, respektive minimalismu a geometrické abstrakce. Zatímco se výše uvedené směry snažily o ikonickou redukci komplexní reality, volí Grygar konceptuální postup přímo opačný. Minimalistickou nebo geometrickou kompozici vyhledává nebo aranžuje přímo v reálném světě. Fotografie jsou svědectvím existence elementárních prvků – rovin, struktur a vztahů, které tvoří samu ontologickou podstatu našeho světa. Orbis unum je světem platónské strnulosti, narativita mizí a všednodenní hemžení je nahrazeno ataraxií.

Ditta Jiříčková, digitální tisk Decalogue English 1.

Boris Jirků

Profesor Boris Jirků vystudoval AVU v Praze obor Monumentální malba v architektuře. Na FDULS je zaměstnán od roku 2004. Zúčastnil se desítek společných výstav a sympózií, své práce představuje každoročně na několika samostatných výstavách. Jeho dílo je zastoupeno například v NG v Praze, Památníku národního písemnictví Praha, Národní galerii Bratislava a v celé řadě soukromých sbírek po celém světě. Za svou ilustrační tvorbu posbíral řadu ocenění. Za obrazový doprovod k novele kolumbijského spisovatele G. G. Márqueze Kronika ohlášené smrti obdržel cenu Nejkrásnější kniha roku. Malířský styl Boris Jirků je založen na brilantním zvládnutí kresebné linie, tvarové nadsázce a temperamentní barevnosti. V poslední době se jeho tematický záběr rozšířil o záznamy krajiny z cest a zátiší. Boris Jirků je organizátorem putovní výstavy studentských prací Figurama. Svým žákům se snaží vštípit následující postuláty: „Řemeslo je klíč k poznání, když umíte řemeslo, můžete si vybrat. Pokud nemáte z čeho vybírat, jste navždy dilety. Vaše touha naučit se musí být větší, než má touha naučit vás.“

Bedřich Kocman, serigrafie Vrš, 2015.

Ditta Jiříčková

Docentka Ditta Jiříčková je absolventkou VŠUP v Praze, oboru Propagační tvorba a plakát. Na FDULS působí od roku 2007 na pozici odborné asistentky. Vystavovala na několika samostatných i skupinových výstavách, její práce jsou zastoupeny například v Moravské galerii Brno nebo v Lahti Art Museum ve Finsku. Ve své tvorbě se specializuje na obalový design - spolupracuje s firmami Radioservis a.s., Supraphon nebo Český rozhlas; časopisecký design - práce pro Hudební informační středisko, o.p.s.; a korporátní design - zajišťuje po této stránce Contempuls, festival soudobé hudby v Praze.

Bedřich Kocman

Magistr umění Bedřich Kocman je absolventem UUD ZČU v Plzni, obor Ilustrace a grafický design. Na FDULS je zaměstnán od roku 2004 jako odborný asistent. B. Kocman se zúčastnil řady společných výstav a uspořádal samostatné výstavy nejen v Čechách, ale také v USA, Německu a na Ukrajině. Jeho díla nalezneme například v Kulturmodell Passau (BBK) v Německu nebo Kulturverein Schloss Sigharting v Rakousku. Bedřich Kocman vytváří technikou sítotisku vysoké strukturální reliéfy. Odkrývá v nich fragmenty archetypálního nevědomí, reliktů zdánlivě zaniklých civilizací zahalených závoji prachu. Usiluje o dokonalé zvládnutí techniky, časově náročné postupy a jejich pracnost podmíněná angažováním tělesné zdatnosti odrážejí archaickou dávných rituálů. Nejde ovšem o anachronismus. M. Buber kdysi poznamenal: „Víme, že modlitba není v čase, nýbrž čas v modlitbě...“

Jiří Kornatovský

Docent Jiří Kornatovský vystudoval obor malba na AVU v Praze. Na FDULS působí již od roku 2004. Vystavoval na řadě míst v Evropě, USA a Japonsku a jeho díla jsou zastoupena ve sbírkách řady institucí. Typickou polohu tvorby J. Kornatovského představují velkoformátové kresby. V nadlidském měřítku v nich představuje elementární archetypální tvary konstruované vrstevnicovou linií, která je zároveň záznamem akce – gesta. Na bílé, dvojrozměrné ploše coby pozadí, působí kresba dojmem meditace v sakrálním bezčasí. Kresebný záznam je rozvinutím počáteční singularity – intence autora – rozvíjené po velkém třesku vyvolaném a limitovaném fyziologickým univerzem člověka.

Jiří Kornatovský,
kresba Sumíš.

Jiří Kornatovský,
lept akvatinta Lara.

Helena Krbcová

Docentka Helena Krbcová vystudovala oděvní výtvarnictví na VŠUP. Od roku 2008 vede obor Fashion design na FDULS. H. Krbcová působí jako člen v mnoha odborných porotách designerských soutěží, navrhuje kolekce oblečení včetně doplňků pro soukromé klienty nebo například obřadní taláry pro veřejné instituce. Hlavní těžiště její práce se ovšem nalézá v přípravě studentů na první krůčky do světa paní Módy. Vede je k reflexi jejich vztahu k životním stylům, k vnímání dějinných událostí a transformaci těchto obsahů do koncepčních výtvarných návrhů a realizací. Odměnou jsou H. Krbcové úspěchy jejích svěřenců na nejvýznamnějších studentských soutěžích, například na Arts of Fashion Competition v USA.

Helena Krbcová,
talár a čapka děkana FDULS, 2013.

Vladimír Merta,
obraz-objekt Reklama na nekonečno, 1989.

Vladimír Merta

Docent Vladimír Merta je absolventem pražské AVU, na níž vystudoval obor malířství. Vystavoval na řadě míst například v ČR nebo v USA. Na FDULS působí od roku 2011 jako vedoucí ateliéru Nová média. Jeho přístup k tvorbě je velmi proměnlivý, těžko uchopitelný a zařaditelný do jednotného a neproblematického interpretačního rámce. Charakteristická pro něj je vždy vysoká míra aktuálnosti problémů, jimiž se zabývá, jež reflektuje a které zprostředkovává divákům. Ve svém díle vždy dokázal citlivě rezonovat reálné události, nebo dokonce předjímat ty, které měly být teprve počaty. Ať se již jednalo o hovory s krajinou v době mlčení, geometrické geodezie v době amorfní proliferační, archeologie v době bez minulosti, archaizace obrazu v době jeho dynamické digitalizace, nebo imigrace v době Schengenského bezhraničí. Členství V. Merty v Mezinárodní asociaci umělců létajících kolem koruny stromu plurality si snad lze vyložit jako spiklenecké mrknutí oka: vše plyne a pramení v apeironu.

Josef Mištera

Docent Josef Mištera vystudoval obor Ilustrace a užitá grafika na VŠUP v Praze. Později se stal asistentem profesora Šalamouna. Jeho zásluhou byla vybudována plzeňská vysoká škola zaměřená na umění a design - FDULS. Pracoval jako ilustrátor pro řadu nakladatelství například Albatros, nebo Československého spisovatele, ale i jako výtvarník pro studio Jiřího Trnky. Jeho nejvýznamnějšími ilustrátorskými počiny je práce na knihách Velká válka od Antona Myrera, Navzdory básník zpívá od Jarmily Loukotkové nebo Lucien Leuwen a Kartouza parmská od M. H. Stendhala. Pro filmové studio vytvořil sérii příběhů Krušnohorské pohádky a loutkové filmy Sobecký obr na námět O. Wilda nebo pohádku Králův dar. Jeho ilustrace i loutky se vyznačují výraznou tvarovou nadsázkou a typizační zkratkou, která divákovi usnadňuje identifikaci s hlavními postavami příběhu. V posledních letech ovšem pro J. Mištera platí: Virí probi officia servant.

Josef Mištera,
animovaný film Králův dar, 2009.

Luděk Míšek

Magistr umění Luděk Míšek vystudoval sochařství na AVU Praha v ateliéru prof. Jindřicha Zeithammla. Od roku 2010 působí jako odborný asistent v ateliéru Keramika na FDULS. Vystavoval na samostatných i skupinových výstavách například ve Veletržním paláci NG v Praze, v Německu, Plzni. Jeho volná tvorba se vyznačuje promyšleností a dobrovolně omezeným rejstříkem forem. Disciplinovaná geometrie záměrně zdůrazňuje strukturálnost použitého materiálu. L. Míšek si pohrává s vlastnostmi dřeva, kovů, keramiky, sádky nebo betonu a dokáže i v malém měřítku dosáhnout monumentálního a plastického vyznění. Matérie obkličuje prázdnotu, která ji penetruje a často zpochybňuje vymezované hranice. Jindy L. Míšek zhmotňuje archaický tvar, který poctivě hřeje v nebyvalém množství variant.

Luděk Míšek,
plastika-bronz, 2001.

Luděk Míšek,
knihovna v pracovně děkana FDULS.

Jan Morávek

Magistr umění Jan Morávek vystudoval obor sochařství na VŠUP v Praze u profesora Jiřího Beránka. Později působil jako jeho dlouholetý asistent a od roku 2014 vede na FDULS ateliér Multimédií. Zrealizoval několik autorských projektů v Botanické zahradě hlavního města Prahy, zúčastnil se několika samostatných a skupinových výstav. Jan Morávek ve svých dílech kombinuje řadu diskurzů, které v nových vzájemných souvislostech kladou před diváka řadu otázek. Konzumní, reklamní a mainstreamová forma se u něj střetává s duchovním a sakrálním prožitkem. Světelné a video mappingové instalace rozehrávají struny mystéria zjevení prométheovského úsvitu týraného ukřičeností reklamních neonů a laserů. Nyx a Héfaistos vydávají plody hieros gamos, vyprávějí příběhy Platónské jeskyně.

Jan Morávek,
instalace My Personal Dark Passenger, 2014.

Vratislav Karel Novák

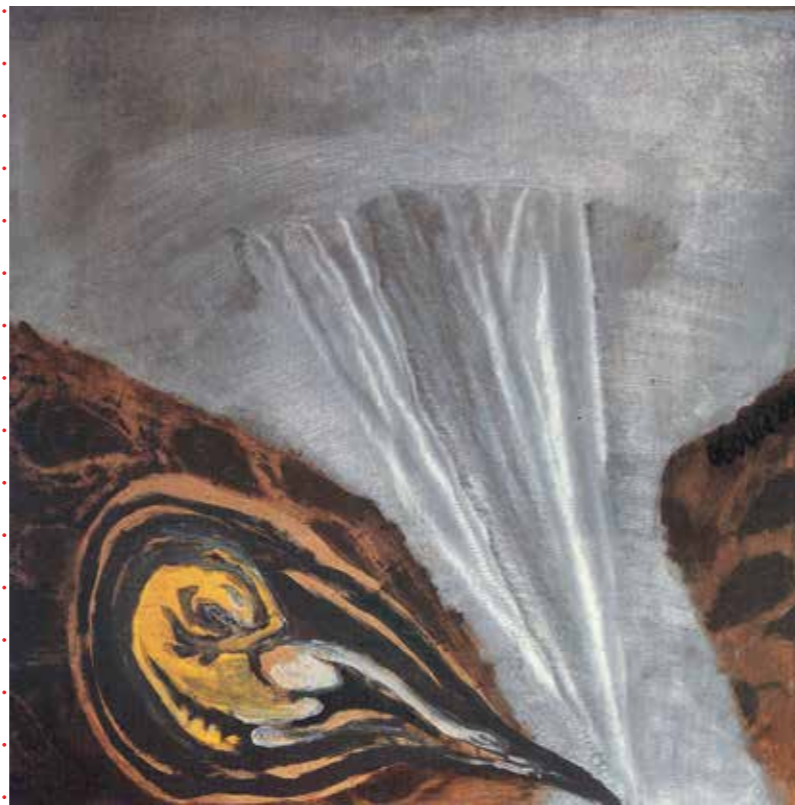
Profesor Vratislav Karel Novák studoval na VŠUP v ateliéru kovu a šperku u Jana Nušla. V roce 2008 přišel na FDULS, kde založil a řídil ateliér Design kovu a šperku až do svého skonu v roce 2014. Výstavní činnost V. K. Nováka byla nesmírně bohatá a jeho díla nalezneme ve sbírkách předních českých i evropských institucí, namátkou například v Uměleckoprůmyslovém museu v Praze, NG v Praze, Bauhausu Desava a Pinakotek der Moderne Mnichov. Jeho tvůrčí záběr byl značně široký. V. K. Novák propojuje oblast užitého a volného umění svorkami kinetismu a konceptuálního body-artu mechanoidů. Jeho nejslavnějším dílem v ČR je pravděpodobně Metronom, instalovaný v roce 1991 na Letné v místě bývalého Stalinova pomníku. Rytmus „prstu“ komíhajícího se nad krajinou stále dokola re/prezentuje základní dualitu.

Vratislav K. Novák,
Žezlo FDULS.

Aleš Ogoun

Docent Aleš Ogoun je absolventem ateliéru Volné malby na AVU v Praze. Od roku 2013 je vedoucím ateliéru Malba na FDULS. A. Ogoun vystavoval na řadě míst ČR a jeho dílo je zastoupeno například v NG v Praze. Ogounova malba se v posledních letech vyznačuje využitím pestrého ornamentálního vzoru/vzorce, který ve své podstatě odkazuje k pradávnému využití barevné struktury herního pole zastupujícího mapu světa. Lhostejno, zda se jedná o krajinu mandaly nebo těla. Obojí se stává plátnem, na němž se odehrává příběh tvarů, rytmů a relací, míněných vždy s maximální vážností a bez prvoplánového dekorování. V propojení s tělesnou akcí a hudbou je Ogounova tvorba připomínkou prvních rituálů.

Aleš Ogoun,
metalýza na sololitu Probuzená naděje, 1989. ▲

František Pelikán, souprava metra „Něva“ pro město Petrohrad, 2010. ▼

František Pelikán

Docent František Pelikán vystudoval na VŠUP ve Zlíně Tvarování strojů a nástrojů a na Institutu průmyslového designu v Praze designérské oddělení profilované na návrhy elektrických lokomotiv. Byl součástí týmu připravujícího vznik FDULS již od roku 2004. Vystavoval na celé řadě kolektivních akcí u nás i v zahraničí a je mimo jiné držitelem ocenění Dobrý design za návrh interiéru tramvaje 14T nebo řady portálových obráběcích center FVC 100 – 160. Jeho tvorba je oceňována zejména pro čistotu základního a tvarového konceptu, řešení jednotlivých komponent a detailů přispívající k humanizaci a atraktivnímu designu. Sám definuje své zásady takto: „K nejdůležitějším metodám, které využívám, patří správné vymezování pojmů, analýza problémových situací, strukturované chápání objektů, posuzování jejich vnitřních vazeb a vazeb na okolí, respektování požadavků úrovně vyváženosti a synergických aspektů.“

Barbara Šalamounová,
postavy z filmu Ropáci, 1988.

Barbara Šalamounová

Docentka Barbara Šalamounová vystudovala VŠUP v Praze, ateliér Televizní a filmové grafiky. Na FDULS působí od roku 2006. Pracovala pro filmová studia Studio Bratři v Triku Praha nebo MotionWorks Halle v Německu. Je autorkou bytostí obsazených do hlavní role studentského snímku Ropáci, který režíroval Jan Svěrák. Jejím posledním a zároveň nejúspěšnějším autorským počinem v oblasti filmu je snímek Copak není mouha mojí sestrou?, který získal několik ocenění. Druhé těžiště tvorby B. Šalamounové se nachází v oblasti ilustrace. Tvoří technikou kombinované a kolorované kresby. Její stylizace svojí tvarovou nadsázkou zdůrazňuje především expresivní rysy sdělení. Ilustracím nechybí humor, často patrný při pozornějším čtení. Své schopnosti uplatnila při práci na obrazovém doprovodu knihy Obrázky z československých dějin, která navázala na velmi úspěšné Obrázky z českých dějin a pověstí, vydaných nakladatelstvím Albatros, Praha.

František Steker

Docent František Steker vystudoval na VŠUP v Praze, obor Propagační tvorba a plakát. Na FDULS působí od roku 2003. Uspořádal několik samostatných výstav a zúčastnil se řady skupinových, převážně v česko-německém příhraničí. Tvorbu F. Stekera je možné charakterizovat jako pečlivé promyšlení struktur, aranžovaných minimalistickým tvaroslovím za účelem propreptického účinku na diváka. Jeho kresby, nebo až kresebně působící instalace, otřásají jistotami pozorovatele v oblasti jeho zkušeností s perspektivou, nebo stabilitou univerza. Stekerovi je rozvažování v materiálu vždy záležitostí k diferenciaci na velmi subtilních úrovních významu. Stejně postupuje ve svém pedagogickém působení. Snaží se pozdržet studenty v jejich překotném letu k cíli, podle motto: „Často pomaleji znamená moudřejší.“

František Steker,
plakát Cesty nové typografie, 2012.

Benedikt Tolar

Magistr umění Benedikt Tolar vystudoval Sochařství na AVU v Praze v ateliéru Karla Nepraše. Na FDULS působí od roku 2005 na pozici odborného asistenta. Vystavoval na samostatných výstavách v Praze, Brně a v Plzni a na řadě skupinových výstav. Ve své tvorbě uplatňuje často princip ready for made. Ten spočívá v systematickém či náhodném objevování možností recyklace již předpřipravených věcí. Lhostejno, zda jsou produktem průmyslové výroby, rukodělné práce, nebo výsledkem přírodních procesů. Mixováním jejich kvalit, nebo naopak zdůrazněním jejich jednoduchých forem a struktur, staví diváka do pozice, v níž na důvěrně známé musí reagovat jako na nově zjevené. Hravá lehkost a ironie díla Benedikta Tolara umožňují překonat závažnost sdělení naznačenou mezi řádky. V posledních realizacích se zabývá skalpováním automobilů nebo bodyformingem parabol.

Benedikt Tolar,
auto-mobil Beetle, 2015.

Pavel Trnka

Magistr umění Pavel Trnka vystudoval na FPE ZČU v Plzni obor učitelství výtvarné výchovy a na UUD ZČU v Plzni, obor Mediální a didaktická ilustrace. Dva roky po absolutoriu zde začal působit jako asistent profesora Borise Jirků. Pavel Trnka má za sebou několik samostatných i skupinových výstav. Jeho tvorbu charakterizuje výrazná expresivita na pomezí kresby, malby a ilustrace. V poslední době se dříve drobně a graficky citěná žánrová kresba proměňuje ve velkoformátové obrazy. Námětově jsou Trnkovi blízká dramata všedního dne, absurdní mezilidské situace útočící na stinné stránky ega, karikující portréty lidských charakterů v šíři záběru W. Hogartha, nebo steam-punková kultura industriální krajiny. Jejich podání je většinou založeno na inervní opakované a násobené lince, doprovázené a doplněné ostře podanou modelací světlem a stínem.

Gabriel Vach, porcelán, ruční malba
Everything's Alright Forever, 2014.

Pavel Trnka, Děda na procházce, 2014.

Gabriel Vach

Magistr umění Gabriel Vach vystudoval na VŠUP v Praze, obor Keramika a porcelán u prof. V. Šeráka. Na FDULS působí od roku 2012 jako vedoucí ateliéru Keramika. G. Vach vystavoval na mnoha skupinových i samostatných výstavách. Spolupracoval s firmami jako Český porcelán Dubí a. s., Haas & Czjzek Horní Slavkov, nebo Thun 1794 a. s. Za svou tvorbu byl opakovaně oceněn na mezinárodní přehlídce Designblok a obdržel cenu Design centra ČR. V letech 2005 až 2010 provozoval s A. Tomáškem designerské duo Whitefruits, později založil Hidden Factory. Gabriel Vach se dlouhodobě věnuje porcelánu. Tradiční materiál však konceptuálně posouvá. V Praktické sadě pro každý den recykluje například dochovaný dekorační motiv z nejstarší a dnes již neexistující české porcelánky ve Slavkově, o jehož autorství a původním použití se nedochovala zmínka. Z tohoto důvodu lze G. Vacha vnímat jako postprodukčního autora, jako mix jockeye historických forem.

Petr Vogel,
řetěz FDULS.

Zdeněk Veverka

Magistr umění Zdeněk Veverka absolvoval na FAVU v Brně obor Produktový design. Na FDULS působí jako odborný asistent od roku 2004. Dříve spolupracoval v oblasti transport designu například se společností Škoda Auto, Ford, ČKD Vagonka, Vunar nebo Airon Technic. Momentálně působí jako dvorní designer firmy ETA Hlinsko. Dlouhodobě pracuje na návrzích a realizacích domácích spotřebičů: žehliček, vysavačů, kuchyňských robotů, atd. Pobýval na stážích a workshopech v Číně, v Německu a na Slovensku. Jeho tvůrčí filosofie vychází z optimalizace proporcí mezi účelností a formou výrobku a opírá se o řešerše spotřebitelů, obchodníků a autentickou zkušenost získanou při domácích pracích.

Zdeněk Veverka,
ruční šlehač pro Eta a.s., 2014.

Petr Vogel

Docent Petr Vogel studoval na VŠUP Praha obor Kov a šperk u V. K. Nováka, jehož asistentem se později stal. Od roku 2007 působí na FDULS, kde v současnosti vede ateliér Design kovu a šperku. Vystavoval ve Španělsku, Portugalsku, Polsku a v ČR, mimo jiné v Praze, Českém Krumlově a Jablonci. Jeho díla nalezneme například ve sbírkách NG v Praze, v Umělecko-průmyslovém muzeu v Praze, atd. Jeho šperkařská práce osciluje mezi postmoderní ironií a promyšlenou opticko-strukturální působností čistých forem. Ve svém díle jednak hravě recykluje krátké mravoučné narativy, jednak usiluje o meditaci nad elegancí základnějších fyzikálních jevů a jejich kombinací. Vedle šperkařské produkce je P. Vogel také autorem řady medailí a pamětních desek. Je tvůrcem ceny a pomníku Ladislava Sutnara inspirovaných logem věhlasného designéra.

Umělecké poklady v majetku ZČU

Otto Herbert Hajek se narodil roku 1927 v obci Nové Hutě. V letech 1939-1945 studoval na prachatickém gymnáziu. Maturitu absolvoval ale již v německém Erlangenu, neboť jeho rodina byla v roce 1946 odsunuta z Československa. Hajek studoval sochařství na Státní akademii výtvarných umění ve Stuttgartu. Velmi záhy po ukončení školy se Hajek účastní předních světových výstav, obesílá například Bienále v Benátkách, nebo Documentu v Kasselu. Stává se členem Německého svazu umělců, kterému v sedmdesátých letech také předsedá. Šedesátá léta jsou pro Hajeka velice úspěšná. Na výstavě Documenta III konané v roce 1964 vystavil plastiku, po níž šlo přecházet, nazvanou „Frankfurtské jaro“. V jeho pojetí se plastika přímo integruje s malířstvím a architekturou. Ne náhodou pochází z šedesátých a sedmdesátých let celá řada Hajekových realizací v architektuře, v nichž výše uvedený princip důsledně aplikuje.

Otto Herbert Hajek,
plastika z cyklu Wegezeichen.

V roce 1980 je jmenován vedoucím sochařského ateliéru na Státní akademii výtvarných umění v Karlsruhe a díky uvolnění politického ovzduší v Evropě po podpisu helsinské konference o bezpečnosti a spolupráci podniká studijní a přednáškové cesty po Československu, Jugoslávii, Maďarsku a NDR. V roce 1988 cestuje do Prahy s oficiální delegací spolkového kancléře Kohla a poprvé vystavuje v NG v Praze. V roce 1990 věnuje Václavu Havlovi na znamení usmíření s českým národem plastiku Kristus z kmene stromu. V devadesátých letech se Hajek velmi angažuje v oblasti normalizace vztahů mezi Německem a jeho původní vlastí. Oceněním jeho aktivity je mimo jiné udělení čestného doktorátu na Pedagogické fakultě ZČU v Plzni v roce 1993. Na sklonku svého života se reálně i symbolicky vrací do kraje svého mládí. Daruje městu Prachatice 140 svých děl pro stálou expozici Kulturního centra O. H. Hajeka, která byla ve městě zřízena. Po neúnavném úsilí vynaloženém na kulturní výměnu mezi Východem a Západem, obrovském množství realizací v architektuře, soše, malbě, grafice a scénografii a také po sepsání množství publikací shrnujících jeho program i filosofii, umírá O. H. Hajek ve Stuttgartu v roce 2005.

Ladislav Sutnar se narodil v roce 1897 v Plzni. Svá studia na Uměleckoprůmyslové škole v Praze dovršuje až po skončení války v roce 1923, ale i poté se dále vzdělává, studuje matematiku a deskriptivní geometrii na ČVUT v Praze. Ve dvacátých letech se začíná kariéra Sutnara umělce a pedagoga. Ujímá se správcovství loutkové Scény Drak, pro Svaz československého díla instaluje většinu výstavních expozic, spolurediguje periodikum Výtvarné snahy a zabývá se typografií a grafickým designem pro nakladatelství Družstevní práce, Melantrich, Sfinx, Státní nakladatelství a další společnosti, navrhuje užité předměty pro Artěl. Stává se ředitelem Státní grafické školy, navrhuje pro Krásnou jizbu, instaluje výstavní expozice v Ženevě, Štrasburku, Stockholmu a Miláně a sbírá ocenění za kvalitu jejich realizace. Karel Teige upozorňuje na Sutnarův mezinárodní význam na poli typografie, architektury a užitého designu. Předválečné období vrcholí odjezdem do New Yorku a realizací státní síně na Světové výstavě. Rozhoduje se nevrátit se do vlasti a setrvává v exilu. Rodina přijíždí do USA až po skončení druhé světové války. V roce 1948, kdy v Československu přebírá moc Komunistická strana Československa, získává Sutnar americké státní občanství. Exil se prodlouží až do konce života. V padesátých letech se Sutnar specializuje na oblast vizuálních informačních systémů a reklamních kampaní, pracuje pro firmy jako Knoll

and Drake Furniture, Vera Neumann Company nebo Addo-x. Své poznatky publikuje v knihách o obalovém designu a aranžování zboží. V šedesátých letech Sutnar shrnuje své profesní krédo prostřednictvím putovní výstavy a knihy Visual Design in Action. Inovuje vizuální styl amerického telefonního seznamu a poprvé vystavuje malby aktů, které označí jako Venus: Joy-Art. V sedmdesátých letech se vrací do vlasti prostřednictvím korespondence s pracovníky Uměleckoprůmyslového musea v Praze. Je to čas rekapitulace a reflexe. Život Ladislava Sutnara se završuje v New Yorku v roce 1976. V roce 2014 jsou díky projektu Návrat Ladislava Sutnara v Plzni uloženy ostatky Sutnara a jeho manželky.

Ladislav Sutnar, Saltwater Plant, pol. 50. let min. stol.

Vladimír V. Modrý se narodil roku 1907 v obci Radčice nedaleko Plzně. Když bylo Modrému patnáct let, umírá mu otec. Kromě osobní tragédie to pro Modrého také znamená přerušování studijních ambic. Několik dalších let si spojí na studia na Uměleckoprůmyslové škole v Praze. Přes ataku tuberkulózy dokončuje školu v roce 1932. Poté se vrací zpět do Plzně, stává se členem Sdružení západočeských výtvarných umělců a nastupuje na dráhu pedagoga. Během 2. světové války působí v odboji, je deset měsíců vězněn gestapem a na jejím konci je těžce

postřelen při účasti na ozbrojeném povstání. Po roce 1948 vystupuje z komunistické strany zhnusen nízkými poměry v regionálních orgánech. Osobnostně nevyhovuje dobovým nárokům, odmítá přehnanou angažovanost, kariérismus a laciné podbízení. Jeho práce také nesplňuje parametry programově požadované po umělecké tvorbě. Všechny tyto okolnosti, včetně podlomeného zdraví, vedou Modrého k odchodu do ústraní. Modrého styl je vysoce ceněn pro spirituální duchovnost a barevnou a světelnou stylizaci, tolik se lišící od požadavků nastolovaných socialistickým realismem. Celospektrální barevnost obrazů podporovaná nezvyklou nadpřirozenou světelností a dynamikou tvarové kompozice přiřazuje Modrého práce k tradici středověké mystiky a ke spiritualitě pozdějšího symbolismu. Tendence k znovuuvedení Modrého na plzeňskou regionální scénu probíhají po uvolnění společenské situace koncem šedesátých let. V roce 1976 se však na jeho zdravotním stavu naplno projeví všechna předchozí strádání. Malíři jsou jako důsledek silné diabetes amputovány obě nohy a Vladimír V. Modrý v roce 1976 umírá.

Vladimír V. Modrý, Jezero.

Miloš Franče se narodil roku 1928 v Plzni. Vyučil se hrnčířskému řemeslu, studoval na SPŠ keramické v Karlových Varech, vysokoškolská studia absolvoval na PF v Plzni a PF UK. Později pracoval jako průmyslový výtvarník a grafik v koncernovém podniku Škoda Plzeň a v roce 1968 nastoupil jako odborný asistent na Katedru výtvarné výchovy PF Plzeň. M. Franče se vášnivě věnoval grafice, kresbě a malbě glazurou na keramické dlaždice. Nejhodnotnější částí jeho tvorby jsou designérské návrhy často velmi inovativních prototypů. V roce 1962 navrhl design

celolaminátové skříně lokomotivní řady ČS4-001. Projekt měl zajistit úsporu kovového materiálu, hmotnosti a zejména „bezúdržbové-beznátěrové“ provedení. Prototyp nesoucí výrobní číslo Škoda 4805 byl vyroben koncem roku 1963. V roce 1963 pracoval v konstruktérském týmu V. Pauera a vytvořil model vozu F3 pro V. Zacha nazvaný později Lucie. V týmu stejného šéfkonstruktéra pracoval na návrhu studie vozíku Škoda MINI. Jen málo z designových návrhů M. Franče se dočkalo sériové výroby. Jeho hlavní předností byla odvaha, s níž řešil zcela nové výzvy, a obratnost při aplikaci tradičních technologických postupů na experimentální praxi. M. Franče také několik desetiletí vyučoval na PF ZČU v Plzni. Jeho život se završil v roce 2007.

53/ Miloš Franče, studie rychlíkové elektrické lokomotivy z pol. 60. let min. stol.

Zdeněk Živný se narodil v Plzni v roce 1949. Absolvoval SUPŠ v Praze a AVU u prof. A. Paderlíka a O. Oplta. Jeho malířskou orientaci silně ovlivnil prof. Jan Smetana, zakládající člen Skupiny 42. Živný se ve své vlastní práci inspiroval programem skupiny především v rovině tématické. Formou se jeho styl práce blížil tvorbě Františka Grosse. Živného malba se postupně rozvinula k fragmentárně pojímané uvolněné barevné skladbě. Živný často zpracovává působivé vize architektonických dominant v monumentálním rámci nevymezeného prostoru. Díla evokují představy rušného rytmu života města například jeho cyklus Věží a Katedrál, do něhož patří také známý obraz Babylonská věž. Živného tvůrčí vývoj následně z obrazových vizí vykročil do polychromovaných objektů. Zdeněk Živný se v r. 1989 stal členem nově vzniklé tvůrčí Skupiny 89. V 90. letech se podílel na založení Soukromé střední uměleckoprůmyslové školy Zámeček a mohl tak nejen svým dílem, ale i pedagogicky uplatňovat vliv na mladší výtvarnickou generaci. Zemřel po nemoci v roce 1998, na budově školy mu byla v roce 2014 odhalena pamětní deska.

54/ Zdeněk Živný, Pevnost, olej na plátně, 1989.

Plzeňský dárek od/pro Karla Malicha

Symbolicky v roce 2015 bylo v Plzni objeveno ztracené dílo Karla Malicha patřící ZČU. Stalo se tak zásluhou Daniela Jahna, účastníka na projektu „Křížky a vetřelci“ mapujícího umělecké objekty ve veřejném prostoru Plzně. Nález učinil v objektu boleveckých kolejí. Dílo bylo maskováno sestavou kancelářského nábytku a navíc opatřeno prádelní šňůrou na zavěšení krycí plenty. Drátěná konstrukce plastiky sloužila jako věšák. Zkušenost s předchozím „falešným“ nálezem způsobila, že se FDULS stavěla k informacím o objevu zprvu rezervovaně. Pro ohledání se na místo dostavil doc. Aleš Ogoun a M.A. Dušan Brozman. Následně byl do Plzně pozván i „dvorní“ galerista K. Malicha Zdeněk Sklenář. Ten definitivně potvrdil, že se jedná o dílo, které bylo považováno za ztracené. Vzniklo v roce 1978 a původně bylo určeno pro výzdobu jídelny lékařské fakulty. K jeho osazení však nikdy nedošlo. Dobrou zprávu o jeho nálezu dostal pan Malich ke svým 91. narozeninám.

55/ Zdeněk Sklenář a Aleš Ogoun si prohlížejí objevené dílo Karla Malicha.

